

CONSCIÈNCIA D'ARA
Cada dijous
I la setmana que ve:
Satish Kumar: quan la simplicitat és elegant

Estils

ESCRIURE I MEDITAR

Quins podrien ser les raons per les quals Marguerite d'Oingt, una dona del segle XIII, posés per escrit les seves experiències? Un viatge a la interioritat des de la literatura.

Mapi Rivera: l'art de la llum

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

Experiència espiritual, art contemporani i una rica reflexió intel·lectual conflueixen en aquesta artista resident a Barcelona

“Buscava, sense saber-ho, de manera intuïtiva, tornar a percebre la llum, i la llum em va ser donada, com un regal. Quan venia d'imprevist, m'enfonsava en el goig, la meua visió es transfigurava, els objectes es desdibuixaven, es desgranaven com petites partícules lluminoses. Em venien ganes de transcriure una experiència que anava més enllà de mi mateixa, la certesa de saber-me infinita, il·limitada. Quan l'influx de la visió amainava, escrivia i dibuixava el que havia vist”.

Ho diu amb veu baixa, serena, ho escriu també des del racó on intimitat i sinceritat es troben. Mapi Rivera, nascuda a Osca el 1976 i instal·lada a Barcelona des dels seus estudis de belles arts a mitjans dels anys noranta, no amaga el seu procés creatiu, ni censura la seva experiència amb una realitat incommensurable que no sempre el món de l'art contemporani sap com gestionar. Emancipat de les tradicions espirituals, sovint l'artista actual es perd en miratges autoreferencials justament per no endinsar-se en les arts de tots els temps i èpoques. “A les escoles d'art o universitats –afirma Rivera– s'ensenyen les tècniques fi-

Mancança
A les escoles i universitats s'obliden els modes metafísics” diu aquesta artista

siques, però s'obliden els modes metafísics. En el meu cas, però, vaig tenir la sort de conèixer el professor Josep Maria Jori, un dels pocs mestres que entenen la docència com una iniciació, que sap veure en els alumnes els seus talents ocults i ensenya a gestionar-los perquè aflorin a través de la creació. La seva guia em va ser imprescindible en el meu desenvolupament com a persona i com a creadora”.

Despullar-se

Durant aquestes dues últimes dècades, s'ha perfilat com una de les artistes més personals del panorama actual, exposant amb continuïtat en museus i galeries unes obres en què, principalment a través de la fotografia i el vídeo, narra el seu procés interior plasmat, en primer lloc, en escrits i dibuixos. El protagonisme del seu cos nu en gairebé tots els seus treballs és també una de les característiques, un cos que no només evoca totes les subtilitats de la vivència espiritual, sinó que també interpel·la l'espectador a través d'una

nuesa que és alhora vulnerabilitat i fortlesa. Evidència i opacitat. Nuesa exterior i física, també interior: “En el meu anhel de descobriment, de tornar a l'origen, vaig anar desprenent-me de les pells, capes, vels que cobrien el cos fins a arribar a la despulla que, en les meves obres fotogràfiques, simbolitza l'entrega incondicionada, la mirada neta”, confessa l'artista, que afegeix: “Crear requereix estar present, reclama anar obrint fissures a l'armadura de l'ego, perquè per aquelles esclertes es colen intuïcions, epifanies sobtades i idees inspirades. Estar plenament oberta, despullada a aquesta llum, és estar exposada al saber universal. És l'absoluta entrega i la riqüesa més gran. Aquesta és la gran paradoxa: quan ens despullem i ens tornem totalment vulnerables tot és possible”.

Fotografies de la sèrie Amniosis.
MAPI RIVERA

L'escriptura no només li serveix com a receptacle per recollir-hi les visions interiors, també és el vehicle pel qual reflexiona i endreça la seva trajectòria artística. D'aquest segon vessant més assagístic publica ara el llibre *El sentido numinoso de la luz* (Herder), un extens volum per recórrer no només el seu procés creatiu, sinó tots aquells referents que sostenen el seu treball. Un aprofundiment en el fenomen de la inspiració que creuen místics i artistes de totes les èpoques i cultures, en què cerca, treballa i joc amb la noció de numinositat és la clau (com explica Rivera, ella utilitza el terme *numinos* en el sentit que li va donar el teòleg Rudolf Otto per referir-se a aquell sentiment del sagrat que és comú a totes les religions i que pot estar al moll de l'os de l'ésser humà des de l'inici dels temps).

“La hipòtesi d'aquest llibre és que la visió és imprescindible perquè la creació esdevingui genuïna, que el frec amb el numinos és el germen de tota obra d'art, que si aquesta inspiració manca, l'obra es limita a l'especulació”, explica l'autora.

Art i devoció

Amb pròleg del conegut teòleg i antropòleg Xavier Melloni (per a qui Mapi Rivera “reuneix tres característiques que són poc habituals que conflueixin: ser depositària d'una intensa experiència espiritual, tenir dots artístics i haver cultivat la teorització dels dos camps mitjançant lectures àmplies i plurals, amb un gran coneixement tant del món artístic com espiritual i de les diverses tradicions religioses”), aquest llibre ofereix una important síntesi de testimonis que han tractat sobre experiència, interioritat i art, més enllà de com se'ls hagi etiquetat. Perquè com va dir el gran –i no sempre prou escoltat– teòleg de l'art Ananda K. Coomaraswamy, la inspiració mai pot significar una altra cosa que l'acció d'una força espiritual dins d'un mateix i, per tant, “l'artista no és un tipus especial d'ésser humà, sinó que tot ésser humà és un tipus especial d'artista”. Arran d'aquesta cita, Rivera escriu: “La vida i totes les accions que fem són una excusa per transformar-nos i experimentar el que és numinos. La funció de la persona creadora consisteix a tra-

Artistes

“Els creadors trobem en la creació un refugi per practicar la interioritat”, diu

duir aquesta experiència d'una manera intensificada pels sentits. Per això, la pràctica de l'art tradicional incorpora la meditació com una part indissociable del procés creatiu i la seva contemplació esdevé també part d'aquest procés devocional o il·luminatiu”.

I si alguna especificitat hem de trobar als i les artistes actuals, quan no es dediquen merament a l'especulació, és precisament aquest contacte íntim amb una realitat fecunda que trenca límits. “En la contemporaneïtat –explica Rivera–, els creadors trobem en els processos de creació un refugi per practicar la interioritat. Ja sigui de manera conscient o inconscient, recorrem a alguns mètodes d'aquestes cultures tradicionals. Més que en qualsevol altra època, la creació és l'esclera que ens queda per despertar la sensitivitat i procurar l'experiència visionària. El que és numinos troba una via de manifestació a través de la vivència individual del creador contemporani, desparat de tota tradició”.

OPINIÓ

L'art de percebre el valuós

SÒNIA CASTAÑO

HISTORIADORA DE L'ART I DE LES RELIGIONS

Antoine de Saint-Exupéry ens diu a *El Petit Príncep*: “Només s'hi veu correctament amb el cor. L'essencial és invisible als ulls”. Com ens diuen les tradicions espirituals, el cor és la seu d'una mirada veritablement transformadora. La nostra mirada és la nostra manera de ser al món i manifesta el nostre sistema de creences. Malauradament, des de la nostra infantesa, hem estat programats i educats amb una mirada basada en la carència. A poc a poc, es va instal·lant en nosaltres l'hàbit d'enfocar-nos en els defectes i les febleses, i cada cop es fa més difícil percebre el que és valuós. Però no podem obviar, o deixar de banda, la capacitat i el poder que tenim, mitjançant la nostra mirada, de transformar, no només l'altre sinó tot el que ens envolta.

Per estrany que ens pugui semblar, la nostra mirada cap a l'altre, si és limitadora, condiciona les seves possibilitats de realització, i cal destacar, especialment, el poder devastador que això té en els

Hi ha una realitat plena de bellesa, abundància i oportunitats que es manifesta en aquelles persones que tenen la capacitat d'apreciar-la

nens i els joves. Però podem assumir la nostra responsabilitat i intentar desprendre'ns d'aquesta mirada, desenvolupant i exercitant una altra mirada, l'anomenada mirada apreciativa que s'enfoca en les virtuts i els talents i possibilita que pugem reconèixer i percebre el que és valuós en l'altre. Aquesta mirada potenciadora ens exigeix alliberar-nos dels nostres prejudicis i projeccions per poder veure, com ens diu Saint-Exupéry, l'essencial: la realitat despullada de tots els vels amb què les nostres creences l'oculten.

Així doncs, hi ha una realitat plena de bellesa, abundància i oportunitats que només es manifesta en aquelles persones que desenvolupen la capacitat d'apreciar-la. La mirada apreciativa és una mirada lluminosa cap a l'altre i cap a tot el que ens envolta i ens ajuda a despertar-nos de la nostra ceguesa, que ens situa en la creença que tot és més fosc del que en realitat és. —

GETTY

Gent

TEXT:
XXXXXXXXXXXXXX

Títolasdjfh agsdjfhgsjhdhsh

Segons l'autora del llibre hi ha cinc contaminants que són els més comuns. Els dos primer font d'una contaminació erar problemes intestinals greus, com la salmonel·losi. Els altres tres són ear-se de **focontaminació (foto1)** electromagnètica derivada de la instal·lació elèctrica de l'habitatge o la que generen els ei vel mauris mattis hensent leo nulla, sagittis vel semper stibulum tincidunt dictum tortor et iabitur at tempor nisl.

aQuisque nulla nisi, porta ac dapibus sit amet, tempus sollicitudin neque. Vestibulum diam lacus, rutrum ac laoreet non, cursus eu risuspendisse semper ultrices dui, id commodo elit varius sit amet. Mauris facilisis porttitor dolor. Nunc

Títolasdjfh agsdjfhgsjhdhsh

Segons l'autora del llibre hi ha cinc contaminants que són els més comuns. Els dos primer font d'una contaminació erar problemes intestinals greus, com la salmonel·losi. Els altres tres són ear-se de **focontaminació (foto1)** electromagnètica derivada de la instal·lació elèctrica de l'habitatge o la que generen els ei vel mauris mattis hensent leo nulla, sagittis vel semper stibulum tincidunt dictum tortor et iabitur at tempor nisl.

aQuisque nulla nisi, porta ac dapibus sit amet, tempus sollicitudin neque. Vestibulum diam lacus, rutrum ac laoreet non, cursus eu risuspendisse semper ultrices dui, id commodo elit varius sit amet. Mauris facilisis porttitor dolor. Nunc

Quisque ut arcu augue, vitae aliquet

Segons l'autora del llibre hi ha cinc contaminants que són els més comuns. Els dos primer font d'una contaminació erar problemes intestinals greus, com la salmonel·losi. Els altres tres són ear-se de **focontaminació (foto1)** electromagnètica derivada de la instal·lació elèctrica de l'habitatge o la que generen els ei vel mauris mattis hensent leo nulla, sagittis vel semper stibulum tinci-

dunt dictum tortor et iabitur at tempor nisl. Maecenas suscipit feugiat lli, nec bibendum orci mi in elit. In ante leo, blandit noe sIn sit amet rinalis velit. Nulla ac dolor magna, id eleifend velit. Quisque consequat diam in eros suscipit eu fringilla arcu faucibus. Aenean vel diam est, non sodales neque. Fusce sed molestie ipsum. Nam et sagittis purus. In pretium condimen. —